

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО – НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Директор ІФНІМ
 Галина ДЯХОВИЧ
 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Проректор з НІПР
 Віктор ОСТРОВЕРХОВ
 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни
 «ФІСКАЛЬНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ»

Ступінь вищої освіти – бакалавр
 Галузь знань 07 – Управління та адміністрування
 Спеціальність 072– Фінанси, банківська справа та страхування
 Освітньо-професійна програма – Фінанси

Кафедра управління та адміністрування

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Іспит (семестр)
Денна	4	7	62	44	6	14	54	180	7
Заочна	4	7,8	8	4			168	180	8

30.08.2024
 [Signature]

Івано-Франківськ, ІФНІМ – 2024

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІСКАЛЬНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ»

1. Опис дисципліни «ФІСКАЛЬНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ»

Дисципліна – Фіскальне адміністрування	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 6	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Статус дисципліни блок обов'язкових дисциплін, цикл професійної підготовки Мова навчання Українська
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	Рік підготовки: <i>Денна</i> – четвертий <i>Заочна</i> – четвертий Семестр: <i>Денна</i> – сьомий <i>Заочна</i> – сьомий-восьмий
Кількість змістових модулів - 2	Освітньо-професійна програма – Фінанси	Лекції: <i>Денна</i> – 62 год. <i>Заочна</i> – 8 год. Практичні заняття: <i>Денна</i> – 44 год. <i>Заочна</i> – 4 год.
Загальна кількість годин – 180	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: <i>Денна</i> – 54 год. <i>Заочна</i> – 168 год. Тренінг: <i>Денна</i> – 14 год. Індивідуальна робота: <i>Денна</i> – 6 год.
Тижневих годин: 12 год., із них аудиторних – 7 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Фіскальне адміністрування»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою викладання дисципліни є формування теоретичних та практичних знань щодо фіскального адміністрування у сфері державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, банківської системи та страхування. Дисципліна «Фіскальне адміністрування» вивчається на завершальному етапі підготовки бакалаврів з метою оволодіння методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій щодо мобілізації коштів до бюджетів усіх рівнів: обліку платників податків, здійснення камерального та документального контролю, забезпечення надходжень на добровільній основі та методами примусового впливу, розширення бази оподаткування, здійснення митного контролю та митного оформлення суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Дисципліна орієнтує на пошук взаємозв'язків та взаємозалежностей між механізмами ухвалення рішень та їх наслідками в процесах фіскального адміністрування.

Предмет дисципліни – теоретичні та практичні аспекти функціонування фіскального адміністрування

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фіскальне адміністрування» є:

- зрозуміти суть фіскального адміністрування, та дослідити його трактування у фаховій літературі;
- засвоїти практичні аспекти діяльності контролюючих органів в процесі реєстрації платників податків та зняття їх з обліку;
- ознайомитися із способами визначення податкових та/або грошових зобов'язань платника податків. Вивчити порядок розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу платника податків;
- вивчити механізм та зрозуміти особливості формування, подання, обробки та контролю податкової звітності;
- ознайомитись із процедурою погашення податкового боргу в Україні. Дослідити основні джерела сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків;
- вивчити механізм та порядок здійснення податкового контролю. Засвоїти алгоритм комплексної виїзної документальної перевірки;
- ознайомитися із порядком та системою відповідальності платників податків за порушення податкового та митного законодавства. Вивчити види штрафних санкцій, які застосовуються контролюючими органами до платників податків за порушення норм податкового законодавства;
- засвоїти концептуальні основи теорії ризику та ризикоутворюючі фактори фіскального простору держави. Вивчити ключові принципи оцінки

ризиків дотримання вимог митного законодавства;

- зрозуміти концептуальні положення здійснення митного контролю. Ознайомитись із способами забезпечення сплати митних платежів на умовах надання фінансових гарантій;

- вивчити процедуру адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;

- засвоїть поняття та масштаби ухилення від оподаткування. Зрозуміти причини ухилення від сплати податків та інших обов'язкових платежів.

2.3. Найменування та опис компетенцій, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);
- здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Вивчення курсу «Фіскальне адміністрування» передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із дисципліни «Податкова система».

2.5. Результати навчання

- знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування;
- володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);
- володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІСКАЛЬНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЇ ДОБРОВІЛЬНОЇ СПЛАТИ ПОДАТКІВ

Тема 1. Теоретико-організаційні засади фіскального адміністрування

Зміст фіскального адміністрування, його трактування у фаховій літературі. Податкове адміністрування як визначальна складова фіскального адміністрування. Принципи фіскального адміністрування.

Нормативне забезпечення фіскального адміністрування. Ієрархія правових актів із питань адміністрування податків і зборів. Колізії норм чинного законодавства та конфлікт інтересів платників податків і фіскальних органів, порядок його вирішення.

Інформаційне забезпечення фіскального адміністрування. Державні реєстри, їх необхідність та порядок ведення.

Фіскальні інституції. Контролюючі органи та органи стягнення.

Література: 2,5,8,11,13,17,31.

Тема 2. Робота контролюючих органів із платниками податків. Облік платників податків

Платники податків, їх права та обов'язки. Необхідність збалансування прав платників податків та повноважень контролюючих органів. Проблеми та перспективи розширення прав платників податків в Україні.

Класифікація платників податків.

Організація роботи органів Державної податкової служби з платниками стосовно мотивації законопослушності.

Порядок взяття платників податків на облік у фіскальних органах. Особливості взяття на облік платників податків - фізичних осіб. Особливості взяття на облік платників податків – юридичних осіб.

Процедура зняття платників податків із обліку. Порядок зняття з обліку у

зв'язку із ліквідацією та зміною місця діяльності або місця проживання.

Контроль фіскальних органів за відкриттям платникам податків рахунків у банківських установах.

Література: 3,8,11,12,17,30.

Тема 3. Визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків

Податкове зобов'язання платника податків. Грошове зобов'язання платника податків.

Способи визначення податкових зобов'язань, їх переваги та недоліки. Визначення суми грошових зобов'язань контролюючими органами.

Непрямі методи визначення податкових зобов'язань: світовий досвід та вітчизняна практика.

Оскарження рішень контролюючих органів. Строки сплати податкового зобов'язання.

Податкове повідомлення-рішення та податкова вимога, порядок вручення платникам податків. Відкликання податкового повідомлення-рішення та податкової вимоги.

Узгодження податкових зобов'язань. Податковий компроміс у світовій фіскальній практиці.

Розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу платника податків.

Терміни давності за податковими зобов'язаннями.

Література: 2,5,8,11,13,15.

Тема 4. Порядок прийняття, обробки та контролю податкової звітності

Податкові декларації та розрахунки, їх класифікація. Складення податкової звітності.

Подання податкової декларації до контролюючих органів. Терміни подання податкових декларацій.

Електронна податкова звітність.

Автоматизована система «Єдине вікно подання електронної звітності». Внесення змін до податкової звітності.

Організація приймання податкової звітності контролюючим органами у сфері оподаткування. Вимоги до податкової звітності, підстави для відмови прийняти звітність.

Автоматизована обробка податкових декларацій.

Особливості документообороту в умовах електронної податкової звітності.

Література: 2,5,8,11,14.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРАКТИЧНІ ЗАХОДИ ФІСКАЛЬНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

Тема 5. Погашення податкового боргу платників податків

Податковий борг: причини виникнення та тенденції. Класифікація податкового боргу.

Джерела сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків.

Зміст податкової застави. Виникнення права податкової застави. Податковий пріоритет.

Податковий керуючий.

Узгодження операцій із заставленим майном. Припинення податкової застави.

Адміністративний арешт майна. Повний та умовний арешт майна. Продаж майна, що перебуває у податковій заставі.

Погашення грошових зобов'язань або податкового боргу в разі ліквідації платника податків.

Списання безнадійного податкового боргу.

Література: 1,5,8,11,14.

Тема 6. Податковий контроль

Необхідність, зміст та способи здійснення податкового контролю. Превентивний податковий контроль.

Податкові перевірки в системі методів контролю. Класифікація податкових перевірок. Періодичність податкових перевірок. Ризикоорієнтовані технології податкових перевірок.

Планування перевірок контролюючими органами.

Алгоритм комплексної виїзної документальної перевірки: підготовка до проведення перевірки, організація перевірки за місцем знаходження платника, оформлення та реалізація матеріалів, контроль за виконанням прийнятих рішень.

Позапланові виїзні перевірки. Підстави для проведення позапланових перевірок. Камеральні перевірки. Фактичні перевірки.

Оформлення результатів перевірок.

Література 2,5,7,10,13.

Тема 7. Відповідальність за податкові правопорушення

Види відповідальності за податкові порушення.

Світовий досвід та реалізація механізму відповідальності за податкові порушення в Україні. Пеня за несвоєчасну сплату платежів: призначення та порядок нарахування.

Штрафні санкції за порушення законодавства про оподаткування в механізмі регулювання законопослушності платників податків. Види штрафних санкцій, які застосовуються контролюючими органами.

Порядок застосування штрафних (фінансових) санкцій. Повідомлення-рішення про застосування санкцій, порядок його доведення до платника податків.

Притягнення порушників до адміністративної відповідальності.

Кримінальна відповідальність за податкові правопорушення: нормативне забезпечення, межі відповідальності та уроки застосування.

Література: 1.2,5,8,10,15.

Тема 8. Адміністрування податкових і митних ризиків

Концептуальні основи теорії ризику та ризикоутворюючі фактори фіскального простору держави. Ризики у податковій та державній митній справі: змістовне наповнення та необхідність аналізу і управління ними.

Вплив податкових правопорушень на формування категорій податкових ризиків.

Політика управління митними ризиками у контексті забезпечення ефективності митного контролю. Ключові принципи оцінки ризиків дотримання вимог митного законодавства. Задачі та принципи реалізації системи управління ризиками у фіскальних органах України.

Методи мінімізації податкових і митних ризиків та їхня ефективність.

Література: 2,5,8,11,13,15.

Тема 9. Митний контроль

Митний контроль – невід’ємна складова фіскального адміністрування. Правове регулювання митного контролю.

Технологія митного контролю. Концептуальні положення здійснення митного контролю.

Способи гарантування доставки товарів як інструмент забезпечення сплати митних платежів. Забезпечення сплати митних платежів на умовах надання фінансових гарантій. Перевезення товарів на умовах Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП.

Зберігання товарів і транспортних засобів комерційного призначення під митним контролем. Тимчасове зберігання товарів під митним контролем. Умови розміщення та організація функціонування митних складів. Зберігання товарів на складах митниць.

Література: 2,5,8,11,13,17,37.

Тема 10. Адміністрування єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування

Облік платників єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування.

Державний реєстр загальнообов’язкового державного соціального страхування.

Реєстр страхувальників. Формування даних реєстру страхувальників.

Реєстр застрахованих осіб.

Звітність із єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне

страхування.

Література: 6,11,13,17,37.

Тема 11. Фіскальні делікти: зміст та методи протидії

Поняття та масштаби ухилення від оподаткування. Причини ухилення від сплати податків та інших обов'язкових платежів.

Ухилення від оподаткування та уникнення оподаткування. Оптимізація податків, податкове планування.

Протидія неправомірному застосуванню податкових пільг та митних преференцій. Організація протидії ухиленню від сплати податків та зборів в Україні. Діяльність контролюючих органів щодо розширення бази оподаткування та вдосконалення адміністрування податкових платежів.

**4. Структура залікового кредиту з дисципліни
«Фіскальне адміністрування» Денна форма навчання**

	Кількість годин					Контроль ні заходи
	Лекці ї	Практич ні заняття	СР С	ІР С	Тренін г,	
Змістовий модуль 1. Реалізація стратегії добровільної сплати податків						
Тема 1. Теоретико-організаційні засади фіскального адміністрування	6	2	4	2	6	Поточне опитування
Тема 2. Робота контролюючих органів із платниками податків. Облік платників податків	4	4	4			
Тема 3. Визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків	6	6	5			
Тема 4. Порядок приймання, обробки та контролю податкової звітності	6	4	4			
Змістовий модуль 2. Практичні заходи фіскального адміністрування						
Тема 5. Погашення податкового боргу платників податків	6	4	5	2	8	Поточне опитування
Тема 6. Податковий контроль	6	6	4			
Тема 7. Відповідальність за податкові правопорушення	6	2	6	2		
Тема 8. Адміністрування податкових і митних ризиків	4	4	4			
Тема 9. Митний контроль	6	4	6			
Тема 10. Адміністрування ЄСВ	6	4	6			
Тема 11. Фіскальні делікти: зміст та методи протидії	6	4	6			
Разом	62	44	54	6	14	

(Заочна форма навчання)

	Годин и		
	Лекції	Практичні заняття	СРС
Змістовий модуль 1. Реалізація стратегії добровільної сплати податків			
Тема 1. Теоретико-організаційні засади фіскального адміністрування	4	2	16
Тема 2. Робота контролюючих органів із платниками податків. Облік платників податків			17
Тема 3. Визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків			14
Тема 4. Порядок приймання, обробки та контролю податкової звітності			14
Змістовий модуль 2. Практичні заходи фіскального адміністрування			
Тема 5. Погашення податкового боргу платників податків	4	2	14
Тема 6. Податковий контроль			14
Тема 7. Відповідальність за податкові правопорушення			16
Тема 8. Адміністрування податкових і митних ризиків			16
Тема 9. Митний контроль			18
Тема 10. Адміністрування ЄСВ			12
Тема 11. Фіскальні делікти: зміст та методи протидії			17
Разом	8	4	168

5. Тематика практичних занять з дисципліни

«Фіскальне адміністрування»

Денна форма

Змістовий модуль 1. Реалізація стратегії добровільної сплати податків

Практичне заняття 1.

Тема 1. Теоретико-організаційні засади фіскального адміністрування

Мета: з'ясувати сутність фіскального адміністрування

Питання для обговорення:

1. Сутність та принципи фіскального адміністрування
2. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення фіскального адміністрування
3. Колізії норм чинного законодавства та конфлікт інтересів платників податків і фіскальних органів, порядок його вирішення
4. Контролюючі органи та органи стягнення

Практичне заняття 2, 3.

Тема 2. Робота контролюючих органів із платниками податків. Облік

платників податків **Мета:** з'ясувати особливості роботи контролюючих

органів з платниками податків та засади обліку платників податків **Питання**

для обговорення:

1. Права та обов'язки платників податків
2. Порядок взяття на облік платників податків
3. Порядок зняття з обліку платників податків

Практичне заняття 4, 5, 6

Тема: Визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків

Мета: з'ясувати способи визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків

Питання для обговорення:

1. Зміст податкових та грошових зобов'язань платника податків
2. Способи визначення суми податкових та грошових зобов'язань платника податків
3. Визначення суми грошових зобов'язань контролюючими органами
4. Оскарження рішень контролюючих органів
5. Строки сплати податкових зобов'язань
6. Розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань

Практичне заняття 7, 8.

Тема: Порядок приймання, обробки та контролю податкової звітності

Мета: ознайомитися з порядком приймання, обробки та контролю податкової звітності

Питання для обговорення:

1. Форми податкової звітності
2. Складення та подання податкової звітності
3. Електронна податкова звітність

Змістовий модуль 2 Практичні аспекти реалізації фіскального адміністрування.

Практичне заняття 9, 10

Тема: Погашення податкового боргу

Мета: з'ясувати методику погашення податкового боргу

Питання для обговорення:

1. Сутність податкового боргу та причини його виникнення
2. Класифікація податкового боргу
3. Джерела сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків.
4. Зміст податкової застави. Виникнення права податкової застави.
5. Способи та методи погашення податкового боргу.
6. Примусові способи погашення податкового боргу платників податків.

7. Узгодження операцій із заставленим майном. Припинення податкової застави.
8. Адміністративний арешт майна. Повний та умовний арешт майна. Продаж майна, що перебуває у податковій заставі.

Практичне заняття 11, 12, 13

Тема: Податковий контроль

Мета: з'ясувати теоретичні та практичні засади податкового контролю

Питання для обговорення:

1. Необхідність, зміст та способи здійснення податкового контролю.
2. Податкові перевірки в системі методів контролю. Класифікація податкових перевірок, їх періодичність
3. Планування перевірок контролюючими органами.
4. Алгоритм комплексної виїзної документальної перевірки
5. Позапланові виїзні перевірки, підстави для їх проведення
6. Камеральні перевірки. Фактичні перевірки.

Практичне заняття 14

Тема: Відповідальність за податкові порушення

Мета: з'ясувати види відповідальності за податкові порушення

Питання для обговорення:

1. Штрафні санкції за порушення законодавства про оподаткування
2. Притягнення порушників до адміністративної відповідальності
3. Кримінальна відповідальність за податкові правопорушення

Практичне заняття 15

Тема: Адміністрування податкових і митних ризиків

Мета: з'ясувати особливості адміністрування податкових і митних ризиків

Питання для обговорення:

1. Вплив податкових правопорушень на формування категорій податкових ризиків.

2. Управління митними ризиками
3. Методи мінімізації податкових і митних ризиків та їхня ефективність.

Практичне заняття 16, 17

Тема: Митний контроль

Мета: з'ясувати теоретичні та практичні засади митного контролю

Питання для обговорення:

1. Сутність та принципи митного контролю
2. Форми митного контролю
3. Технологія митного контролю

Практичне заняття 18

Тема: Адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ)

Мета: з'ясувати засади адміністрування ЄСВ

Питання для обговорення:

1. Облік платників ЄСВ
2. Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування
3. Звітність з ЄСВ

Практичне заняття 19

Тема: Фіскальні делікти: зміст та методи протидії

Мета: з'ясувати зміст фіскальних деліктів та методи протидії

Питання для обговорення:

1. Ухилення від оподаткування та уникнення оподаткування
2. Протидія неправомірному застосуванню податкових пільг та митних преференцій
3. Діяльність контролюючих органів щодо розширення бази оподаткування та вдосконалення адміністрування податкових платежів

Заочна форма

Змістовий модуль 1. Реалізація стратегії добровільної сплати податків

Практичне заняття 1

Тема 1. Теоретико-організаційні засади фіскального адміністрування

Мета: з'ясувати сутність фіскального адміністрування

Питання для обговорення:

1. Сутність та принципи фіскального адміністрування
2. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення фіскального адміністрування
3. Контролюючі органи: організаційна структура та функції

Тема 2. Робота контролюючих органів із платниками податків. Облік платників податків

Мета: з'ясувати особливості роботи контролюючих органів з платниками податків та засади обліку платників податків

Питання для обговорення:

1. Права та обов'язки платників податків
2. Порядок взяття на облік платників податків
3. Порядок зняття з обліку платників податків

Тема 3: Визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків **Мета:** з'ясувати способи визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків

Питання для обговорення:

1. Зміст податкових та грошових зобов'язань платника податків
2. Способи визначення суми податкових та грошових зобов'язань платника податків
3. Визначення суми грошових зобов'язань контролюючими органами
4. Оскарження рішень контролюючих органів
5. Строки сплати податкових зобов'язань

6. Розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань

Тема 4: Порядок приймання, обробки та контролю податкової звітності

Мета: ознайомитися з порядком приймання, обробки та контролю податкової звітності

Питання для обговорення:

1. Форми податкової звітності
2. Складення та подання податкової звітності
3. Електронна податкова звітність

Змістовий модуль 2 Практичні аспекти реалізації фіскального адміністрування.

Практичне заняття 2.

Тема 5: Погашення податкового боргу

Мета: з'ясувати методику погашення податкового боргу

Питання для обговорення:

1. Сутність податкового боргу та причини його виникнення
2. Класифікація
3. Джерела сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків.
4. Зміст податкової застави. Виникнення права податкової застави.
5. Узгодження операцій із заставленим майном. Припинення податкової застави.
6. Адміністративний арешт майна. Повний та умовний арешт майна.
Продаж майна, що перебуває у податковій заставі.

Тема 6: Податковий контроль

Мета: з'ясувати теоретичні та практичні засади податкового контролю

Питання для обговорення:

1. Необхідність, зміст та способи здійснення податкового контролю.

Податкові перевірки в системі методів контролю. Класифікація податкових перевірок, їх періодичність

2. Планування перевірок контролюючими органами.
3. Алгоритм комплексної виїзної документальної перевірки
4. Позапланові виїзні перевірки, підстави для їх проведення
5. Камеральні перевірки. Фактичні перевірки.

Тема 7: Відповідальність за податкові порушення

Мета: з'ясувати види відповідальності за податкові порушення

Питання для обговорення:

1. Штрафні санкції за порушення законодавства про оподаткування
2. Притягнення порушників до адміністративної відповідальності
3. Кримінальна відповідальність за податкові правопорушення

Тема 8: Адміністрування податкових і митних ризиків

Мета: з'ясувати особливості адміністрування податкових і митних ризиків

Питання для обговорення:

1. Вплив податкових правопорушень на формування категорій податкових ризиків.
2. Управління митними ризиками
3. Методи мінімізації податкових і митних ризиків та їхня ефективність.

Тема 9: Митний контроль

Мета: з'ясувати теоретичні та практичні засади митного контролю

Питання для обговорення:

1. Сутність та принципи митного контролю
2. Форми митного контролю
3. Технологія митного контролю

Тема 10: Адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ)

Мета: з'ясувати засади адміністрування ЄСВ

Питання для обговорення:

1. Облік платників ЄСВ
2. Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування
3. Звітність з ЄСВ

Тема 11: Фіскальні делікти: зміст та методи протидії

Мета: з'ясувати зміст фіскальних деліктів та методи протидії

Питання для обговорення:

1. Ухилення від оподаткування та уникнення оподаткування
2. Протидія неправомірному застосуванню податкових пільг та митних преференцій
3. Діяльність контролюючих органів щодо розширення бази оподаткування та вдосконалення адміністрування податкових платежів

6. Самостійна робота студентів

Для набуття умінь самостійного мислення і самоконтролю у студентів особливе значення має виконання самостійної роботи з дисципліни «Фіскальне адміністрування», яке виконується самостійно кожним студентом згідно методичних рекомендацій. Воно охоплює основні теми дисципліни та має на меті більш глибоке й повне засвоєння теоретичного матеріалу з фіскального адміністрування, оволодіння навиками застосування набутих теоретичних знань щодо здійснення фіскального адміністрування на практиці та є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни

Завдання включає структурні блоки, які передбачають належне засвоєння нормативної бази фіскального адміністрування та вміння вирішувати практичні завдання стосовно ведення ділової документації та здійснення

необхідних розрахунків.

Тема 1.

1. Дослідити зарубіжний досвід функціонування фіскальних інституцій

1. Навести приклади існування колізій у податковому та митному законодавстві

Тема 2

1. Визначити переваги та недоліки різних способів реєстрації та обліку платників податків.
2. Дослідити можливість реєстрації платників податків за допомогою системи «ДІЯ».
3. Проаналізувати умови відкриття банківських рахунків платників податків у різних фінансових установах

Тема 3

1. Здійснити порівняльний аналіз непрямих методів визначення податкових зобов'язань у різних країнах світу.
2. Дослідити сучасну практику надання розстрочень та відстрочень податкових зобов'язань

Тема 4

1. Проаналізувати сучасні комерційні сервіси для подання податкової звітності. Охарактеризувати принципи роботи, переваги та недоліки сервісу «Електронний кабінет платника податків»

Тема 5

1. Дослідити зарубіжний досвід погашення податкового боргу.
2. Схематично відобразити способи та методи погашення податкового боргу з їхніми перевагами та недоліками

Тема 6

1. Особливості та можливості здійснення превентивного податкового контролю.
2. Дослідити можливості застосування сучасних інформаційних технологій в процесі здійснення податкового контролю

Тема 7

1. Оцінка відповідальності за податкові правопорушення.
2. Вивчити зарубіжний досвід притягнення до відповідальності платників податків за порушення норм податкового та митного законодавства

Тема 8

Дослідити новітні методи мінімізації податкових і митних ризиків

Тема 9

Способи реалізації митного пост-аудиту в Україні

Тема 10

Дослідити основні проблеми в процесі адміністрування ЄСВ

Тема 11

Сучасні ключові методи протидії фіскальним деліктам

7. Тренінг з дисципліни

Тренінг – це запланований процес відношення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі.

Порядок проведення тренінгу

1. **Вступна частина** проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. **Організаційна частина** полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначення правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць, бланків документів.

3. **Практична частина** реалізовується шляхом виконання завдань у групах студентів у кількості 3-5 осіб з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.

4. **Підведення підсумків.** Обговорюються результати виконання завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносилися на тренінгові заняття.

Тематика тренінгу

Варіант 1

Завдання для тренінгу:

Проаналізуйте принципи фіскального адміністрування та визначте, які з них мають ключове значення для забезпечення стабільності державних фінансів.

Оцініть роль цифровізації у фіскальному адмініструванні: переваги та виклики при впровадженні нових ІТ-рішень.

Обговоріть процес формування податкової політики в умовах економічної кризи. Які інструменти можуть використовуватися для стабілізації бюджету?

Сформулюйте план взаємодії між фіскальними органами та платниками податків для підвищення рівня податкової дисципліни.

Практичні задачі:

Розрахуйте ефективність системи податкового адміністрування за наступними даними: загальний податковий дохід держави становить 1 500 млн грн, витрати на податкову адміністрацію — 60 млн грн. Який відсоток витрат на адміністрування від загального податкового доходу?

Оцініть ефективність податкового контролю. Якщо податкові органи виявили недоплату на суму 5 млн грн, але витрати на проведення перевірок склали 1 млн грн, який коефіцієнт ефективності контролю?

Визначте кількість днів, необхідних для податкової перевірки середнього підприємства, якщо на кожну операцію витрачається 0,5 дня, а підприємство здійснює 100 операцій на рік.

Оцініть вплив зниження ставки податку на прибуток з 20% до 15% на доходи держави, якщо очікуваний обсяг прибутку бізнесу складає 1 000 млн грн.

Варіант 2

Завдання для тренінгу:

Охарактеризуйте взаємодію між державними фіскальними органами та міжнародними організаціями (OECD, IMF) у питаннях податкової політики.

Обговоріть особливості фіскального адміністрування в умовах децентралізації та його вплив на місцеві бюджети.

Розробіть рекомендації щодо вдосконалення податкового адміністрування в Україні, враховуючи міжнародний досвід.

Сформулюйте основні критерії ефективності роботи податкової служби в умовах цифровізації.

Практичні задачі:

Визначте надходження до державного бюджету від ПДВ, якщо загальна сума продажів підприємства складає 20 млн грн, а ставка ПДВ — 20%. Як зміниться сума, якщо ставка буде знижена до 18%?

Проведіть розрахунок податкового навантаження на підприємство, яке отримало чистий прибуток 500 000 грн. Ставка податку на прибуток — 18%.

Розробіть графік платежів з податку на доходи фізичних осіб для підприємства, яке виплачує зарплату 50 працівникам, із середньою місячною зарплатою 20 000 грн. Ставка ПДФО — 18%, військовий збір — 1,5%.

Проаналізуйте наслідки введення нової ставки податку на доходи фізичних осіб у розмірі 15% для підприємства з річним фондом заробітної плати 10 млн грн.

Варіант 3

Завдання для тренінгу:

Оцініть вплив прозорості фіскального адміністрування на рівень довіри до державних фінансових органів.

Обговоріть роль фіскального адміністрування у зниженні тіньової економіки. Які методи можуть використовуватися для легалізації доходів?

Визначте ефективні шляхи підвищення податкової дисципліни серед малого та середнього бізнесу.

Сформулюйте стратегії щодо мінімізації ризиків фіскального адміністрування в умовах економічної нестабільності.

Практичні задачі:

Розрахуйте суми донарахувань за податковою перевіркою, якщо підприємство протягом двох років занижувало свої доходи на 200 000 грн на рік. Ставка податку на прибуток — 18%.

Визначте можливі штрафні санкції, якщо підприємство прострочило сплату податку на 60 днів. Загальна сума податку — 150 000 грн. Ставка пені — 0,05% на день.

Проведіть розрахунок прогнозованих втрат бюджету від зменшення ставки податку на додану вартість з 20% до 15%, якщо щорічні обсяги продажу товарів оподатковуються на 100 млн грн.

Оцініть фінансові наслідки введення нового податку на цифрові послуги для ІТ-компаній із річним доходом 10 млн грн за ставкою 7%.

Варіант 4

Завдання для тренінгу:

Проаналізуйте вплив глобалізації на фіскальне адміністрування. Які виклики виникають у зв'язку з міжнародною податковою конкуренцією?

Обговоріть роль фіскального адміністрування у забезпеченні стійкості

державних фінансів під час економічних криз.

Сформулюйте ключові напрямки реформування податкової політики для підвищення конкурентоспроможності економіки України.

Оцініть ефективність механізмів адміністрування ПДВ в Україні порівняно з країнами ЄС.

Практичні задачі:

Розрахуйте розмір бюджетного відшкодування ПДВ для експортера, якщо обсяг експортованих товарів — 5 млн грн, а придбання матеріалів для виробництва становить 3 млн грн. Ставка ПДВ — 20%.

Визначте, на скільки зростуть податкові надходження, якщо обсяг доходів підприємства збільшиться на 10%, а податкова ставка залишається незмінною на рівні 18%.

Розрахуйте загальну суму єдиного соціального внеску для підприємства, що виплачує щомісячно зарплату 30 працівникам, середня заробітна плата — 15 000 грн. Ставка ЄСВ — 22%.

Проаналізуйте ефективність податкових пільг для підприємств малого бізнесу. Як змінилися податкові надходження після введення пільгових ставок? Визначення суми податкових та грошових зобов'язань платників податків.

Примусове стягнення податкового боргу.

8. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття, консультації, самостійна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, реферування, підготовка і презентація проектів.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Фіскальне адміністрування» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування, тестування;
- презентації результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- наукова дискусія;
- інші види індивідуальних і групових завдань;
- екзамен.

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів

заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, війсьний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції інституту

11. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40;
Поточне опитування	Модульний контроль 1	Поточне опитування	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Середнє арифметичне від отриманих оцінок під час занять по темах 1-4 – не рідше одного разу на 2 практичні заняття	Контроль на робота по темах 1-4	Середнє арифметичне від отриманих оцінок під час занять за темами 5-11 – не рідше одного разу на 2 практичні заняття	Контрольна робота за темами 5-11	Оцінка за виконання аналітичного - практичного завдання тренінгу	Середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання завдань	Теоретичне питання – 20 балів, 10 тестів – 50 балів, задача – 30 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

12.Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій	1- 11
2.	Мультимедійні презентації	1- 11
3.	Бланки декларацій, податкових розрахунків	4- 11
4	Програмне забезпечення та сервіси для подання податкових декларацій	4- 11
5	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1- 11
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1- 11
7	Google Forms	2- 11
8.	Індивідуальні завдання для самостійного виконання (електронний варіант)	2- 11

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бюджетний кодекс України : Закон України № 2456-VI від 08.07.2010 р.
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.
2. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» від 06.12.2020 № 755-IV (із змінами і доповненнями) URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>
3. Закон України «Про електронні довірчі послуги» від 13.02.2020 № 2155-VIII
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>
4. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464-VI URL :: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.
5. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI із змінами і доповненнями
URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (із змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України
URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
7. Пшик Б. І. Роль фіскального простору у забезпеченні інклюзивного розвитку регіону: теоретичний аспект дослідження. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7869>
8. Лімпієва, Л. М. Фіскальне адміністрування в Україні: виклики та перспективи // *Економіка та держава*. – 2020. – №5. – С. 32–35.
9. Бородіна, О. М. Податкова реформа 2020 року: вплив на фіскальну стабільність України // *Фінанси України*. – 2020. – №8. – С. 25–30.
10. Вовчак, О. Д. Особливості фіскального адміністрування в умовах пандемії COVID-19 // *Бізнес Інформ*. – 2021. – №3. – С. 42–48.
11. Ганзенко, О. В. Цифрові технології у фіскальному адмініструванні: міжнародний досвід та Україна // *Фінансовий простір*. – 2021. – №2. – С. 58–62.
12. Головінов, І. В. Реформа фіскального адміністрування: досвід ЄС та уроки для України // *Економіка та право*. – 2020. – №7. – С. 12–16.
13. Жиглей, І. М. Фіскальне адміністрування в контексті податкової реформи в Україні // *Фінанси, облік і аудит*. – 2019. – №34. – С. 78–83.
14. Кравченко, Т. В. Податкове адміністрування в умовах цифрової трансформації економіки // *Вісник Університету банківської справи*. – 2020. – №4. – С. 22–27.
15. Куценко, І. П. Актуальні питання реформи фіскального адміністрування в Україні // *Фінанси України*. – 2021. – №3. – С. 45–50.
16. Лагутін, В. Д. Оцінка ефективності фіскального адміністрування в умовах глобальних змін // *Економічний часопис-XXI*. – 2019. – №11–12. – С. 18–22.
17. Лупеніс, А. М. Фіскальна політика і податкове адміністрування: європейський досвід // *Вісник економіки та управління*. – 2022. – №5. – С. 68–73.
18. Маркович, О. Фіскальне адміністрування в системі державного управління // *Вісник НАН України*. – 2020. – №10. – С. 103–109.
19. Мельник, М. І. Інноваційні підходи до податкового адміністрування в Україні // *Фінансовий простір*. – 2021. – №3. – С. 45–51.
20. Михайлова, І. Ю. Розвиток податкового контролю в Україні: проблеми та перспективи // *Актуальні проблеми економіки*. – 2022. – №8. – С. 32–37.

21. Міністерство фінансів України. Стратегія розвитку податкової системи на 2020–2025 роки. – Київ: Мінфін, 2020. – 74 с.
22. Міщенко, О. С. Проблеми та перспективи удосконалення податкового адміністрування в Україні // *Фінанси України*. – 2023. – №4. – С. 29–35.
23. Національний банк України. Оцінка фіскальної політики та її вплив на економічне зростання: аналітичний звіт. – Київ: НБУ, 2022. – 64 с.
24. Новак, О. М. Податкова політика України в умовах економічної кризи // *Бізнес Інформ*. – 2020. – №2. – С. 58–63.
25. OECD. Tax Administration 2022: Comparative Information on OECD and other Advanced and Emerging Economies. – Paris: OECD Publishing, 2022. – 298 p.
26. OECD. Revenue Statistics 2021: Comparative Information across OECD Countries. – Paris: OECD Publishing, 2021. – 240 p.
27. OECD. Improving Tax Compliance in Developing Countries: Tax Administration Review 2020. – Paris: OECD Publishing, 2020. – 196 p.
28. Petrenko, V. Modern Trends in Tax Administration in Ukraine: Challenges and Prospects // *Journal of Tax Administration*. – 2021. – Vol. 7, No. 2. – P. 34–41.
29. Савченко, І. В. Фіскальне адміністрування як інструмент державної економічної політики // *Економіка України*. – 2022. – №5. – С. 21–27.
30. Світовий банк. Політика доходів і витрат держави в умовах кризи. – Вашингтон: Світовий банк, 2020. – 102 с.
31. Серeda, О. І. Цифровізація податкового адміністрування в Україні // *Актуальні проблеми економіки*. – 2022. – №12. – С. 57–63.
32. Сидоренко, А. М. Проблеми ефективності податкового адміністрування в Україні // *Фінанси України*. – 2019. – №7. – С. 36–42.
33. Сімонов, В. Ю. Реформа фіскального адміністрування в Україні: основні аспекти // *Бізнес Інформ*. – 2021. – №6. – С. 22–29.
34. Смілянська, О. Л. Вдосконалення податкового адміністрування через цифрові технології // *Фінансовий простір*. – 2020. – №1. – С. 41–46.
35. Співак, Н. В. Виклики для податкового адміністрування в Україні в контексті глобалізації // *Вісник ХНЕУ*. – 2020. – №8. – С. 54–60.
36. Столяр, А. О. Податкове адміністрування в умовах фінансової глобалізації // *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. – 2023. – №2. – С. 39–45.
37. Tarasova, M. Tax Administration and Economic Growth: Evidence from Ukraine // *Journal of Eastern European Economics*. – 2021. – Vol. 59, No. 6. – P. 98–104.
38. Tkachuk, A. Fiscal Policy and Tax Administration Reform in Post-Transition Economies: The Case of Ukraine // *Eastern European Economics*. – 2020. – Vol. 58, No. 2. – P. 23–29.
39. Український інститут майбутнього. Оцінка реформ у сфері податкового адміністрування. – Київ: УІМ, 2021. – 82 с.
40. Філіпенко, А. С. Фіскальне адміністрування як фактор макроекономічної стабільності // *Вісник економіки та управління*. – 2020. – №6. – С. 13–19.
41. Фінанси, облік і аудит. Актуальні питання фіскального адміністрування в Україні. – Київ: КНЕУ, 2021. – 164 с.

42. Хміль, В. Фіскальна децентралізація в Україні: проблеми та шляхи вирішення // *Бізнес Інформ*. – 2023. – №3. – С. 56–63.
43. Черненко, О. С. Стратегічні напрями реформування податкового адміністрування в Україні // *Фінансовий простір*. – 2020. – №4. – С. 31–36.
44. Чубукова, А. Ю. Податкова політика України в контексті європейської інтеграції // *Економічний вісник*. – 2022. – №10. – С. 45–51.
45. Чуприна, Н. А. Використання ІТ-рішень у фіскальному адмініструванні // *Вісник ХНЕУ*. – 2021. – №9. – С. 67–72.
46. Шаповалов, І. В. Модернізація фіскального адміністрування в Україні в умовах цифровізації // *Бізнес Інформ*. – 2022. – №5. – С. 49–54.
47. Шевчук, С. В. Податкова реформа в Україні: виклики і перспективи // *Фінанси України*. – 2020. – №11. – С. 27–32.
48. Шкляр, М. О. Цифрова трансформація податкового адміністрування в Україні // *Вісник ХНЕУ*. – 2023. – №12. – С. 18–23.
49. Шматько, Н. А. Управління державними фінансами: сучасні виклики та можливості // *Економіка та управління*. – 2021. – №4. – С. 45–52.
50. Яременко, Л. С. Фіскальна політика в умовах економічної нестабільності // *Актуальні проблеми економіки*. – 2023. – №5. – С. 78–83.
51. Якоб, С. М. Порівняльний аналіз фіскального адміністрування в країнах ЄС // *Економічний часопис-XXI*. – 2022. – №7. – С. 16–21.
52. IMF. *Ukraine: Fiscal Monitor 2022*. – Washington D.C.: International Monetary Fund, 2022. – 142 p.
53. IMF. *Revenue Mobilization in Developing Countries*. – Washington D.C.: International Monetary Fund, 2021. – 160 p.
54. Світовий банк. *Податкові реформи у країнах з перехідною економікою: уроки для України*. – Вашингтон: Світовий банк, 2020. – 88 с.
55. Tarasova, O. *Digitalization of Tax Administration in Ukraine: A Strategic Approach* // *Journal of Digital Economics*. – 2023. – Vol. 12, No. 1. – P. 67–72.
56. Міністерство фінансів України. *Річний звіт про податкову політику та адміністрування*. – Київ: Мінфін, 2022. – 98 с.
57. Міністерство фінансів України. *Стратегія розвитку фіскальної політики до 2025 року*. – Київ: Мінфін, 2023. – 104 с.